

Nr 98.

Av herr Lodenius m. fl., om ökat anslag till befrämjande av landsbygdens elektrifiering.

För att befrämja landsbygdens elektrifiering ha hittills under nionde huvudtiteln anvisats sammanlagt 46 miljoner kr. Under de senaste budgetåren har anslaget per år uppgått till 7 miljoner kr. I år har emellertid departementschefen endast begärt ett belopp av 3 miljoner kr. Departementschefen framhåller, att av det för innevarande budgetår anvisade anslaget på 7 miljoner kr. ha 3 miljoner kr. spärrats genom beslut av Kungl. Maj:t. Detta beslut har framgått som ett resultat av den översyn av anslagsdispositionen beträffande vissa utgiftsgrupper, som under sommaren 1947 vidtagits i syfte att lätta trycket på arbetsmarknaden och varuförsörjningen. Med anledning härav förutser departementschefen att den statsunderstödda elektrifieringsverksamheten kommer att minska i omfattning under återstoden av innevarande budgetår. Vid budgetsårets utgång kommer således sannolikt en viss reservation att förefinnas. Med hänsyn till detta och då enligt departementschefens mening den statsunderstödda elektrifieringsverksamheten även under nästa budgetår bör hållas inom snävare gränser än hittills har departementschefen ansett att anslagen borde kunna begränsas till 3 miljoner kr.

Elektrifieringsberedningen, som har att avge utlåtanden i frågor rörande understöd för befrämjande av landsbygdens elektrifiering, har emellertid hemställt, att anslaget för detta ändamål skulle upptas med oförändrat belopp, eller 7 miljoner kr., även för nästkommande budgetår. Beredningen framhåller, att anspråken på anslaget till elektrifieringsbefrämjandet varit anmärkningsvärt konstanta från år till år, cirka 7 miljoner kr. Beredningen har inte heller kunnat konstatera någon tendens till ändring av storleken på inkommande anspråk. Under innevarande budgetår hade fram till den 27 augusti förra året, då beredningen inlämnade sin skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om oförändrat anslagsbelopp, inkommit ansökningar om bidrag med drygt 1 miljon kr., och beredningen räknade med att ansökningar på ungefär 6 miljoner kr. ytterligare skulle inkomma innan budgetårets slut. Vid slutet av budgetåret 1946/47 överstego de inläggande ansökningarna disponibla medel med omkring 3 miljoner kr., och beredningen räknar därför med att även vid utgången av innevarande budgetår de inkomna ansökningarna skulle överstiga de tillgängliga medlen med 3 miljoner kr.

Av elektrifieringsberedningens skrivelse till Kungl. Maj:t framgår således tydligt, att även för nästkommande budgetår ett anslag till befrämjandet av landsbygdens elektrifiering med minst 7 miljoner kr. är erforderligt. Anledningen till att departementschefen prutat ned anslaget är givetvis bristen på materiel och arbetskraft. I varje fall torde detta ha varit motivet för spärrandet av en del av innevarande budgetårs anslag. Vid uppgörandet av riksstatsförslaget för nästkommande budgetår har Kungl. Maj:t vidare funnit det nödvändigt att begränsa statens utgifter med anledning av den inflationistiska utvecklingen.

Det är givet att bristen på materiel för elektrifieringsarbetet är besvärande, och man måste ju också erkänna nödvändigheten av återhållsamhet med statens utgifter i nuvarande läge. Men fördelningen av statsanslagen och utnyttjandet av tillgänglig materiel måste ju bli avvägningsfrågor. Det är av vikt att se till, att de mest angelägna behoven tillgodoses i första hand och att mindre angelägna få komma i andra hand. Ingen torde kunna förneka, att en fortsättning av arbetet på att elektrifiera de delar av landsbygden, som ännu icke erhållit tillgång till elektrisk kraft, är en synnerligen angelägen uppgift. Den allvarliga bristen på arbetskraft tvingar jordbrukarna att i största möjliga utsträckning ersätta den mänskliga arbetskraften med maskiner. Tillgången på elektrisk kraft som drivmedel är därför av den allra största betydelse för jordbrukarna. Även om de icke elektrifierade områdena av landsbygden numera utgöra en relativt liten del av densamma, är det dock önskvärt att elektrifiering fortast möjligt kan ske. Det är ju för övrigt inte bara jordbruket, som behöver tillgång till elektrisk kraft, även för småindustrien och hantverket är detta ett livsvillkor. För att motverka den ödesdigra avfolkningen av landsbygden är det nödvändigt att dessa näringar kunna utvecklas, så att de kunna ge arbete åt landsbygdens folk och förhindra utflyttning till städer och tätorter. Även för att höja bostadsstandarden på landsbygden är det önskvärt att tillgång till elektriskt ljus finnes.

Med anledning av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen till Befrämjande av landsbygdens elektrifiering för budgetåret 1948/49 måtte anvisa ett reservationsanslag av kronor 7 000 000.

Stockholm den 22 januari 1948.

Gunnar Lodenius.

Gustav Hallagård.

Otto Niklasson.

Gust. Elofsson.

i Vä.

Jones Erik Andersson.

Bernhard Näsgrård.

Axel Löfvander.